

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értéküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czímzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Az erdélyi pincze-egylet közgyűlése. R. t. — Külön fajnak tartjuk-e a Narancs-pepint a Blenheim-pepintől? s tud-e valaki a schönbrunni-tenet létezéséről vagy sem? Bereczki Máté. — Megjegyzések a „Vasárnapi ismétlődő tanítás gazdasági szempontból“ című közleményre. Szenkovich Márton. — A megnyílás. S + y. — Szőlőművelés. Szentgyörgyi József. — A káposzta özöndék. — Kolos-monostori pályázati hirdetmény. — Vidéki gazdasági tudósítások: H.-Oklánd. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

Az erdélyi pincze-egylet közgyűlése.

Kolozsvár, 1879 május 20.

A pincze-egyletnek ma tartott közgyűléséről teszem meg jelentésemet.

Az april 30-ára hirdetett rendes közgyűlés a tagok elégtelen száma miatt meg nem tartathatván, a mai gyűlés — az alapszabályok értelmében — a megjelent tagok számára való tekintet nélkül, az előre kihirdetett tárgyak felett határozott. Jelen voltak 12-en, összesen 131 részvényvel. Elnökölt gróf Bánffy Miklós.

A bemutatott VIII-ik zárszámla és az ig. választmányának ezzel kapcsolatos évi jelentése igen fontos tanúságokat foglal magában Erdély bortermelő közönsége számára, melyeket olvasóink kedvéért, teljes tárgyilagossággal és részrehajlatlansággal közlünk.

Ezen nagyobb részint Erdély legnagyobb bortermelőiből alakult egylet főczélul tűzte volt maga elébe, hogy ezen ország-résznek nagy mennyiségben termesztett nemesebb fajborait a világpiacokon megismertesse és forgalomba hozza.

E munkát, mint első uttörő, költséget, fáradságot nem kímélve, nagy erőlyel hajtotta végre. Megjelent számos kiállítás s utazó ügynökei által bejáratta a szomszéd tartományokat, mindenfelé üzleti összeköttetéseket és piacot keresve a raktáraiban felhalmozott nemes ital számára. És sikerült

a tett áldozatok árán az erdélyi borok hitelét és jó hírét megalapítani.

Azonban a hazánkban úgy, mint külföldön beállott üzleti pangás és e miatt a kereskedelmi s főként a luxus-czikké általános árhanatlása a borokra is kihatott. Borainkat mindenütt szívesen megitták és dicsérték, de — miként a legközelebbi párisi közkiállítás is kétségbevonhatlanul bebizonyította — igen drágák a k v allották.

Az eddigi tapasztalatok eredménye oda megy ki, hogy a nyugot-európai piacokon tett terjeszkedési kísérleteink csak igen szűk korlátok közt sikerültek, azon okból, mert a közlebb fekvő német, francia, sőt a királyhágóntuli rész olcsóbb áraival is a versenyt ki nem állhatjuk, mindaddig, míg borainkat olcsóbban nem bírjuk adni.

A mult 78-ik évi bőtermés annyiban javunkra vált, hogy raktárainkat olcsó termékkel tölthettük meg, de ezen bőség visszahatást gyakorolt egyszersmind az ó borok értékére, melyek nem a régiebb beszerzési, hanem csak a mostani olcsóbb becsérték szerint voltak felvehetők. Azért az erdélyi pincze-egylet az ó borok árcsökkenése czímén 29,766 frt 74 krt vett fel, mint vesztéséget, idei zárszámlájába.

A kereslet az olcsóbb minőségű borokhoz formálván igényt, a drágább fajborok nagy mennyiségben raktáron tartása ez időben, míg a viszonyok kedvezőbbre nem fordulnak, nem hozhat kedvező üzleti eredményt. Jövőre tehát az egylet igazgatása kiadásait lehetőleg összevonva, az olcsóbb, jó minőségű borok forgalomba hozására fogja fektetni a főszűlyt s a hozzá legközelebb fekvő keleti piacokon igyekszik tért foglalni, melyre a nem sokára megnyílándó romániai vasut is alkalmas eszközül ígérkezik.

Az erdélyi pincze-egylet eddigelő vásárolt a termelőktől évenként átlag 50 ezer frt értékű bort; fizetett 68,500 frt osztalékot, mely a forgalmi tőkének 6%-jénél valamivel föbbet tesz, egy-egy évre számítva.

Két ízben: 76- és 78-ban nem adott osztalékot. Befizetett alaptőkéje 186,000 frt, részvényekben elhelyezett, de még be nem folyt követelése 55 ezer frt.

Ennyi a választmányi jelentés lényege.

A tárgyaláshoz szólott, a zárszámlára tévén alaki megjegyzéseket Kőváry László; ennek folytán határozatba ment, hogy jövőre az ig. választmány a pénztári adatokat is kitüntető jelentését előre kinyomatva, minden részvényes tagnak megküldi.

Gyarmathy Miklós azon nézetének adott kifejezést, hogy ő az üzletet nem tartja életképesnek s ezen alapon egy négy hét múlva egybehívandó rendkívüli közgyűlést indítványoz. Gamauf Vilmos és Paget János felszólalásaikban kiemelték, hogy a részvényesek érdekeit nem látják veszélyeztetve. Gyarmathy indítványa egyhangulag mellőztetett.

Az ig. választmányból sorrend szerint kilépett 4 tag: gr. Bánffy Miklós, gr. Teleky Gusztáv, Zeyk József és Tauffer Ferencz újból megválasztattak; továbbá az elhalt és eltávozott 3 tag helye Sigmond Ákos, Huflesz Károly és dr. Hintz Györggyel töltettek be. A felügyelő bizottság ötödik tagja lett Kőváry László. —

R. t.

Külön fajnak tartjuk-e a Narancs pepint a Blenheim pepintől? s tud-e valaki a schönbrunni renet létezéséről vagy sem?

E kérdéseket vetette föl Villási Pál, t. barátom és szak társam az „Erd. gazda“ f. évi 16-ik számában s ugyanott e lapok t. szerkesztője hazai gyümölcsészeinket fölkérte, hogy e tárgyra vonatkozólag, indokolt nézeteiket előadni sziveskednének.

Minthogy a kérdés is, a fölkérés is, némileg hozzám is intéztetett s minthogy a Narancs pepint (Orange pepin vagy Orange pippin) „Gyümölcsészeti vázlatok“ című munkám 373. lapján, a magyar közönség előtt már én is fölemlítettem; bárha magamat hazai gyümölcsészeink között még csak kezdőnek tekintem is, hazafiui kötelességemnek tartom a t. szerkesztő ur fölkérésének engedni s e tárgyra vonatkozó nézeteim s illetőleg tanulmányom előterjeszteni.

Teljesen igazat kell adnom V. P. tisztelt barátomnak abban, hogy a Narancs pepint (Orange pepin) az újabb kori, külföldi gyümölcsészek (magyarok tudtommal nincsenek is), a kik gyümölcsleírásokat tartalmazó nagyobb munkákat írtak, nem ismerik; mert a Narancs pepint majd egy, majd másféle gyümölcs hasonneve gyanánt említik csak föl, de körülményesen egyik sem írta le azok közül, kiket V. P. az idézett helyen fölemlített, sőt még az újabbkori gyümölcsészek elismert kitűnősége, a nem rég elhunyt Mas Alfonz sem: hanem, hogy az angoloknál csakugyan létezhetett és létezhetik egy Narancs pepin alma a valóságban is, azt abból lehet következtelnünk vagy legalább gyanítanuk, hogy valamennyi gyümölcsészeti író, a ki a Downtoni pepint leírta, mind arra hivatkozik, hogy ezen almafajt, t. i. a Downtoni pepint Knight, híres angol gyümölcsész a Narancs pepin és az Arany pepin magvairól nyerte.

A német gyümölcsészeti írók közt egyedül Dittrich az,

a ki „Syst. Handbuch der Obstkunde“ című munkája I. kötetében leirt egy Narancs pepint, „Orange“ vagy „Oranien Popping“ név alatt. Dittrich könyve 1836-ban jelent meg először. Azóta több, kitűnő, hasontartalmu könyv látott napvilágot a németeknél is, a francziáknál is: de a Dittrich által leirt Narancs pepin egyikben sem fordul elő.

Minthogy pedig Dittrich munkájáról az utána következett, legtekintélyesebb, német gyümölcsészek azt mondják, hogy az, gyümölcsleírásokat tartalmazó részében, csaknem egészen compilált vagyis más gyümölcsészek, különösen pedig Diel munkájából (a ki, zárjelközt legyen mondva, a Narancs pepint szintén nem írta le) úgy szólván szóról-szóra át irt munka, melyben a szerző saját tanulmányaiból vajmi kevés foglaltatik; nagyon bajos volna elhinnünk, hogy Dittrich csakugyan a valódi Narancs pepint írta le, annál is inkább; mert leírásában e gyümölcsfaj eredetéről csak annyit említ, hogy az, „a karthausi barátok párisi, híres faiskolájából származik és még kevésbé ismeretes.“

Dittrich szerint tehát a Narancs pepinnek francia eredetűnek kellene lennie; az újabbkori francia gyümölcsésztekintélyek pedig, mint Mas és Leroy, kik hazájok gyümölcsészetét ott kezdték folytatni, a hol azt a karthausi barátok elhagyták, — a kiket tehát a karthausi barátok örököséül kell tekintnünk a gyümölcsészet terén, — mit sem tudnak a Dittrich által leirt Narancs pepinről, sőt, mi több, ugyanazon gyümölcsöt, melyet Dittrich Narancs-pepin név alatt irt le, Mas Alfonz is, Leroy is Downtoni pepin név alatt írtak le munkáikban. Leírásaik ugyanis ez utóbb említett gyümölcsről csaknem szóról-szóra egyeznek azon leírással, melyet Dittrich, fönnebb említett munkájában, a Narancs-pepinről közölt volt.

Már pedig, ha a Narancs-pepin csakugyan önálló gyümölcs az angoloknál, a hol annak magvairól az arany-pepinneli keresztezés folytán a Downtoni-pepin világra jött s az angolok körülményes leírást is közöltek volna már a Narancs-pepinről; lehetetlen, hogy oly jeles tudósok, mint Mas és Leroy, a Downtoni-pepin leírásánál észre ne vették volna, hogy ők, midőn e gyümölcsfajt leírták, tulajdonképen nem a Downtoni-pepint, hanem ennek anyját, az angolok által is leirt Narancs-pepint magát írták le Downtoni-pepin név alatt.

Részemről hajlandóbb vagyok hinni, hogy itt nem Mas és Leroy, hanem Dittrich követett el hibát.

Ha ezeknél fogva Dittrich leírásának hitelessége a Narancs-pepinről kérdésessé vált és rajta kívül a Narancs-pepinről hiteles leírást, Európa szárazföldén legalább, senkisémm közölt; bizvást elmondhatjuk, hogy a Narancs-pepint nem ismerjük s nem is ismerhetjük. Azok talán, a kik az angol gyümölcsészek által irt munkákat bírják, bizonyosabb adatokat is tudnának fölmutatni a Narancs-pepinről, mint szerény magam. Nekem nincsenek angol gyümölcsészeti könyveim; mert ilyeneket, — nem bírván az angol nyelvet, — nem is szereztem be.

Részemről tehát a Narancs-pepinről csak annyit mondhatok, hogy azt a Simon- Louis testvérek által kiadott

„Gyakorlati Kalauz“ (Guide pratique ect.) a Blenheim-pepin hasonnévűl említi csak föl.

A Narancs-pepinről, az itt elmondottaknál fogva is, szinte kísértetbe jön az ember azt hinni, hogy az, az angol gyümölcsészek előtt is csak oly formán ismeretes, mint nálunk a S ó v á r i a l m a. Mindenütt ismerik azt nálunk; mindig beszélnek itt róla vagy legalább nevét emlegetik: de aztán, ha keressük vagy kérdezzük, hogy melyik és milyen tehát az! azt nyerjük vele, hogy a hány embertől megkapjuk vagy kérdezzük, annyiféle sóvári almára találunk. Nálam már a haza különböző vidékeiről 15 féle, azaz mindenik más-más faj, sóvári alma van beoltva fajfáimon. — Eldicsekszünk vele még a külföld előtt is, hogy van sóvári almánk; pedig hát nincs meg az a valóságban sehol; hanem csak a neve ragad rá majd egy, majd más gyümölcsfajra. — Így lehetnek a Narancs-pepin almával az angol gyümölcsészek is; mert különben, ha munkáikban ezen gyümölcsfaj le volna valahol irva, lehetetlen, hogy a francia és német gyümölcsészek, a kik az újabb korban terjedelmes gyümölcsészeti munkákat irtak és a kik az angol gyümölcsészek munkáira is folyton folyvást hivatkoznak, — lehetetlen, mondom, hogy a Narancs-pepint ne önálló faj gyanánt, hanem majd egy, majd más almafaj hasonnévűl említék csak föl. —

A mi már most a Schönbrunni-reenetet illeti, arra nézve csak annyit mondhatok, hogy a nálam meglevő, számos és terjedelmes gyümölcsészeti munkák egyikében sincs az leírva sehol, sőt még pusztá neve sincsen azokban fölemlítve. Számos faiskoláról kapok évenként catalogusokat is, de netán az erdélyieket kivéve, egyikben sem találtam a Schönbrunni-reenetnek még pusztá nevét sem fölemlítve.

Létezik-e tehát a Schönbrunni-reenet a valóságban is? nem tudom: de nagyon óhajtanám magam is, ha valaki nyomára vezetne vagy utbaigazitana, hogy milyen az az almafaj? honnan és hogyan származott? kinek köszöni nevét, születését?

Ennyi az, a mit t. barátom, Villási Pál fönnébbi kérdéseire részéről elmondhattam.

Engedelmet kell kérnem ezúttal, hogy némi észrevételt kockáztathassak a Villási által hivatolt Veress Ferencz urtól a Népkertésze című lapban megjelent cikkre is.

Abból, hogy Veress Ferencz ur az idézett helyen, az általa terjesztésül ajánlott gyümölcsfajainak elsejét, (mely alkalmasint, a „Gyüm. Vázlatok“ban is leirt „Nyári szegfü alma“ lehet,) három, egymástól teljesen különböző almafaj neve alatt is szerepelteti; valamint abból is, hogy az „Esperen bergamotj“ról (Bergamotte d'Esperen) azt állítja, hogy az „kisdud“, mint egy „bonbon“, a milyennek pl. a kis szegfü körtét ismerjük vagy legalább nevezhetők; — lehetetlen a gyümölcsészet irodalmában csak kissé jártas embernek is azt nem gyanítani: V. F. ur, — hihetőleg egyéb bokros elfoglaltatása miatt, — nem ért rá saját gyümölcsfajai valóságáról magának meggyőződést szerezni és, hogy vagy nem ér rá- vagy, ha rá ért volna is, nem olvasott gyümölcsleírásokat tartalmazó munká-

kat; mert különben olyan sajnálatra méltó állítást a nyilvánosság előtt semmi esetre sem kockáztatott volna.

Az „Esperen“ bergamotja ugyanis minden valamire való gyümölcsleírásokat tartalmazó munkában le van írva körülményesen. Középnagy, néha nagyobb is a közepszerűnél; bucsós és szabálytalanul gömbölyded körte az. Decembertől kezdve érik és késő tavaszig is eltarthatónak mondják a leírások mind; de én e tekintetben még nem tanulmányozhattam, mert nálam még nem termelt, noha pedig gyűjteményemben, hiteles helyekről már régebben meg van. — Részéről pedig, úgy saját tapasztalatom után, mint gyümölcsészeti könyveimből is azt tanultam, hogy egy középnagy gyümölcs rendes körülmények közt, mindig és mindenütt középnagy marad a világon és csakis kimerült, beteg fán és nagy terméskor lehet kicsi vagy talán, — Veres ur szerint, bonbonszerű: de ez esetben aztán alig hihető, hogy az oly jó is volna, mint a bonbon. Veres ur körtéje ennélfogva nem lehet Esperen bergamotja, hanem más valamely körtéfaj, melynek igazi nevét Veres urnak kellett volna, vagy legalább neki lehetett volna legjobb módja fölfedezni előbb, hogysem azt általános elterjesztésre ajánlotta volna: de, mert nem tevő, most magára vethet, ha gyanuba hozzák, hogy nemcsak ezen egy-kettő, hanem a többi általa megnevezett fajok is kétségesek, hamisnevűek lehetnek; szóval, ha gyanuba hozzák, hogy önmaga sem ismeri saját gyümölcsfajait.

Szívesen megengedem, sőt meg is vagyok róla győződve, hogy V. F. ur azon gyümölcsfajai, melyeket ő terjesztésre méltóként ismertetett, valóban jeles és kitűnő fajok lehetnek, valamint azt is elhiszem, hogy a kik tőle azon fajokról ojtóveszszőket kapnak, valóban jeles és kitűnő fajokat fognak kapni: hanem arról, hogy azon gyümölcsfajoknak valóban az-e az igazi nevök, a mely nevek alatt azokat Veress ur kapta, ismeri és terjeszteni akarja? a fönnébb elmondottaknál fogva nem mernék senkit sem biztosítani.

A gyümölcsészet napjainkban már nem csak iparág, hanem tudomány is. E tudomány ellen menthetetlen hibát követünk el, ha a gyümölcsfajokat gyanus vagy hibás elnevezések alatt terjesztjük; valamint akkor is, ha a gyümölcsészet irodalmában egészen ismeretlen gyümölcsfajokat, — a nélkül, hogy azokat bárcsak egy-két vonással is jellemeznők, — a laikus nagy közönség előtt úgy emlegetjük és ajánljuk elterjesztésre, mintha azok már régóta ismeretes gyümölcsök volnának.

A gyümölcsfajok többé nem vándor-czigányok, a kik útlevel nélkül barangolják csak be a világot és a hány községbe vagy országba vetődnek, ugyanannyi nevet vehetnének föl.

Napjainkban mindenik jelesebb gyümölcsfajról van már útlevel kezünknel, ha nem is magyar, de német, francia, vagy angol gyümölcsészek által kiállítva. Ez utleveleket lelkiismeretes kötelességök volna átvizsgálni előbb mindazoknak, a kik az egyes gyümölcsfajokról tapasztalatokat akarnak közölni és csak aztán, ha gyümölcs-egyének azonosságáról maguk is meggyőződtek, másokat is képesek meggyőzni, kellene közölniök szerzett tapasztalataikat azokról.

A gyümölcsészetnek csak így használhatunk; különben cselekedve pedig a legtisztább szándék mellett is csak ártalmára leszünk.

Hazai gyümölcsészetünk érdekében, melynek javára vállalat-vállhoz vetve kell törekednünk, kérem Veress Ferencz urat, ne vegye tőlem rossz néven e szerény figyelmeztetést, mely neki csak úgy szól, mint nekem és mindazoknak, a kik hazai közönségünk előtt gyümölcsfajokat emlegetünk, gyümölcsfajokat ismertetünk vagy elterjesztésre ajánlunk.

Bereczki Máté.

Megjegyzések a „Vasárnapi ismétlő tanítás gazdasági szempontból” című közleményre.

I.

Az „Erdélyi Gazda” folyó évi 12-ik számában a fennirt cím alatt G. S. urtól egy cikk jelent meg, melyet mind korszerűségénél, mind fontosságánál fogva lehetetlen a nemzetgazdaság és első sorban a mezei gazdaság barátai, az erdélyi gazdasági egyesület és az e szakba vágó ministerium figyelmébe nem ajánlanunk.

Csodálkozunk, hogy e nevezetes kérdést egy a miénknél képesebb, avatottabb toll nem vette fel ismertetése és eszmecseréje tárgyául.

De miután az eddigelé tudtunkkal még nem történt, legyen szabad nekünk az említett cikkhez még pótlólag egyet-mást hozzáfűzni s azt, ha csakugyan a főtényezők figyelmét elkerülte volna, reprodukálni, az iránt a figyelmet, melyet méltán megérdemel, felkölteui és egy pár hasonló nézetünket is ez alkalommal elmondani.

Először is azt mondja G. S. ur, hogy régebben a földműves gazda tanulás nélkül is megélt valahogy, de a sok mindenféle viszonyok változása után a mai haladó gőzkorszak idejében a régi modorban a tudomány segedelme, utmutatása nélkül nem lehet többé a mezei gazdának fennmaradni.

És ezen állítás valóban igaz is, mert ismerünk mezei gazdaságot folytató községeket, melyek harmincz évtől fogva nem hogy haladtak, vagy bárcsak helyt maradtak volna, hanem visszafelé mentek, vagyis hanyatlottak vagyoniilag, értelmileg és — fájdalom — erkölcsileg is.

Szomorú tapasztalás és pedig azért is szomorú, mert oly szembetűnőleg igaz.

Egy jeles, felejthetetlen előkelő gazdánk, néhai br. Bánffy János ezelőtt egy néhány évvel épen ezen lapban fejté ki azon találó dilemmát, miszerint azért vagyunk szegények, mert tudatlanok és azért tudatlanok, mert szegények vagyunk és e veszedelmes dilemmából valahogy ki kell szabadulnunk.

Mert a jelen állapot egy álmos ébrenlét, egy fatalis lidércnyomáshoz hasonló, melyből — kerüljen bármibe — fel kell magunkat ráznunk, ki kell jözanodnunk, ha azt nem akarjuk, hogy az idegen népek haladó árja hosszas szunnyadásunk közt lassan-lassan meglepve, el ne temessen.

Veszedelmes, sőt egyáltalában lesújtó jellemvonása népünk nagy részének az, hogy irtózik a betüktől, nincs meg benne a kutató tudnivágy, nem kedveli a hasznos olvasmányt, nem szomjuhozza a tudományt és nem keresi az okokat és mó-

dokat, melyek életpályáján utmutatást adnának. Hogyan rejlik népünkben a hasznos olvasás és tudás iránti hajlamlak ez ijesztőleg fagyasztó közönye, ki tudná megmondani? Vagy nem szembetűnő bizonyossága-e ezen állításunknak azon körülmény, hogy elég nagy számmal levő gazdasági íróink legjelesebb művei is ott hevernek a könyvtárosok polczain. És nem szembetűnő bizonyossága még azon különös, hogy ne mondjam botrányos állapot, hogy ezen ország rész néhány száz ezernyi mezei gazdája közül az „Erdélyi Gazda” című gazdasági lapnak, melynek egész évi előfizetési ára 2, mondd két forint, egy néhány száz előfizetőjénél több ne találkozzék?

Ez év elején Szabó Samu tanár ur e tárgyról melegen és lelkesen irván, egy vidéki urtól azt a feleletet kapta, hogy a mezei gazda még két frtot sem tud egy szaklapra kiadni, mert nincs meg neki a két forintja is. Már megengedjen azon ur, de mi is voltunk mezei gazdák, még pedig bizony nehéz körülmények közt, de mégis valahogy megkoplaltunk annyit, a mennyi egy gazdasági szaklapra vagy folyóiratra szükséges volt, pedig akkor nem két frt volt egy szaklap ára. Tudjuk mi azt jól, hogy a mezei gazda talán még soha sem volt adó és más több, meg több féle terhekkal annyira elárasztva, mint most, de hogy mindezek mellett két frtot — ha komolyan akar — ne tudjon megtakarítani, úgy mondva megfukarkodni egy közlönyért, mely hivatva van neki pályája és szakmájába tartozó sok mindenféle dolgokban utmutatásul és tanácsadóul szolgálni, azt bizony alig lehet hinni.

A mezei gazda sok ügye, baja, eladás vagy vásárlás végett évenként kétszer-háromszor a közelében levő piacra vagy városba be szokott menni és olyan alkalommal 60, 70 krt, néha egy frtot, néha többet. szemét és szája izét csiklandozó, elmaradható haszontalan dolgokra szokott költeni, melyeknek árából — ha azokat megvonná magától — bizony könnyen kitelne az a két frt ama gazdasági lapra, mely az évnek minden vasárnapján hasznos időöltést nyujtana és a mely könyvtárunkban maradván, az utódoknak is hasznára és oktatására szolgálna.

Hogy mezei gazdáinkban és általánosan népünkben nincsen meg az olvasás és tanulás iránti hajlam, annak oka először az elhanyagolt és hiányos nevelésben s oktatásban és másodsor a polgári és egyházi főbb, nagyobb és azután közvetlen a nép között élő kisebb, helyes hivatásuknak és rendeltetésüknek még fogalmával (tisztelet a kivételnek) sem bíró közönyös és korlátolt fogalmu előljárók személyeikben kereshető és található fel és itt igazán méltán el lehet mondani „piscis a capite foetet.”

Hanem menjünk tovább. Azt mondja G. S. ur nagyon is szerényen továbbá, miszerint nehogy a nagy és középbirtokosok sértve érezzék magukat, kijelenti, hogy ő csak a kisebb gazdákról szól, mert ezeknek van inkább szükségük a képzettségre.

De engedjen meg cikkíró ur, mert ezen megrovás és vád — leszámítva a kevés kivételeket — gazdáinknak nagy, közép- és kis birtokosait egyformán terheli és azért a mi szomszédasszonynak szól, megértheti a komámasszony is. Egyformán hibásak, a külömbőség csak az, hogy a mely hibát a kisbirtokos kicsiben tudatlanságtól követ el, ugyanazon okból és hanyag-

ságból a nagy és középbirtokos azt nagyban cselekszi. Bizony nagyon kicsi nálunk azon nagy és középbirtokos mezei gazdák száma, kik a maguk gazdasági művelődésükre gazdasági könyvekkel és lapokkal rendelkezének. Azért bizony soha se tegyük a szépet egyik a másiknak csupa udvariasságból, hanem mondjunk „mea culpa“-t és mondjuk ki a meztelen igazságot kinek-kinek úgy, a hogy van. Hiszen ez is egyik oka bajainknak, hogy nem akarjuk vagy nem merjük hibáinkat bevallani.

Felhossa az idézett cikk, hogy nálunk a falusi gyermek 12—13 éves koráig jár iskolába, azután pedig haza viszik, a ki aztán nem is tanul többé semmit és felnőtt a nélkül, hogy belőle egy alkalmas cselédnél vagy napszámosnál használhatóbb ember válna.

De mindezen nyomoru dolgoknak nem az a parlagon maradt ifjú az oka, hanem azon körülmény, hogy ő sem szülőitől, sem mástól követésre méltó példát nem látott.

Fájdalom! ezen dolgok mindig így állottak nálunk és mi — mint volt mezei gazdák — ezeket akkor is észleltük, sőt még irtunk is azokról; de a gyökeres bajokat hírlapi cikkekkel, úgy látszik, nem lehet orvosolni, azokhoz radikálisabb kúra kívántatik.

E lapok tere nem engedi, de nem is akarunk ismétlésekbe bocsátkozni, elmondván azon okokat gazdaszatunk hátramaradását illetőleg, melyeket akkor felhoztunk; de annyit meg kell említenünk, hogy sok bajunknak abban van az oka, hogy nem vagyunk készek és komolyak arra, hogy tanuljunk és gondolkozunk. És éppen ezen nem akarásnak, ezen közönynek fagyasztó jegét kell megtörnünk, kerüljön bármibe. Az apákat kell mivelni, ha azt akarjuk, hogy a nemzedék okos és mivelten legyen.

Szenkovich Márton.

A megnyílás.

Az ígás állatoknál igen gyakori a lábaj. És ez nemcsak azért kellemetlen, mert igen sokszor az állatok értékét szerfelett csökkentheti, hanem azért is, mivel gyógyítása sok utánjárást kíván és kivált munkaidőben sok hátramaradást okoz. Némely lábaj a leggondosabb vigyázat mellett is előjöhet ugyan, azonban van olyan is, melynek létrejöttét némi elővigyázattal megakadályozhatjuk.

Ilyen a pata érzékeny részeinek patkolás közben a szegek általi megsértése is: a megnyílás.

A patába bevett szeg háromféleképpen sértheti az érzékeny részeket. Először, ha a szeget a szarufal belső oldalához annyira közel veretik be, hogy az ezen belül levő hússal a nyomást gyakorol s ezt az által sérti. Másodszor, ha a szeg a hússal részbe és harmadszor, ha a pata-csontba hatol.

A megnyílás felismerése igen könnyű. A kisebb-nagyobb mértékben sántító állatnak, ha patáját vizsgáljuk, úgy találjuk, hogy annak azon része, hol a sértés történt, melegebb és ha a patkót, vagy a pata oldalát veregetjük, vagy próbafofóval összeszorítjuk, az állat fájdalmat árul el és igyekszik lábát félrehuzni.

Ha a sértés az első módon történt, akkor az állat a patkolás után kevés vagy éppen semmi fájdalmat sem mutat és rendszeren csak néhány nap múlva kezd sántítani. Ha azonban

a szeg a hússal részbe hatolt, akkor a fájdalom a sántítás által rögtön jelentkezik és a kihuzott szeg véres lesz, mi biztosan mutatja, hogy az a szarurészekből kitérve, a hússal részbe irányult.

Hogy a patacsont meg lett-e sértve? ezt a nagyobb fokú fájdalomtól csak gyaníthatjuk és csakis úgy tudhatjuk meg biztosan, ha a szarurészeket eltávolítjuk.

A pata alsó vagyis talpfelületét, ha megtisztítjuk, azon helyen, hol a pata oldalfala a talpfallal egyesül, megtaláljuk az u. n. fehérvonalt, melybe a patkolásnál a szegeknek veretniek kell. Minden patkolás tehát, melynél a szegek nem a fehérvonalba veretnek, rossz. Mert ugyanis, ha a fehérvonalon kívül jönnek a szegek, ez esetben a patkó kevés állandósággal bír s a pata széle is könnyen kitörhet.

Ha pedig azon belül veretik a szeg, ekkor könnyen megsértheti az érzékeny részeket és előáll a megnyílás.

Eltekintve a hiányos alkotású patától, a megnyílást előidézheti először is a kovács gondatlansága, midőn a szeget rossz irányban ereszti vagy ha azt igen sebesen, egy-két ütessel veri be. Előidézheti továbbá az, ha a patkó rosszul van a patához igazítva, szárai igen távol vagy igen közel állanak egymáshoz, vagy a lyukak igen nagyok vagy nem a fehérvonatra vagy igen hátra esnek stb. Előidézheti végre az is, ha a szeg igen vastag s a szarufalat elrepezti, vagy igen lágy vasból van és a belső, puhább részek felé elhajlik, vagy pedig, ha réteges vasból készült és az elvált réteg befelé halad.

Ezekből látható, hogy a megnyílás, némi figyelem és gondosság mellett, elkerülhető. Különösen értékesebb állatoknál tehát nem felesleges, ha a gazda kissé utánna néz a patkolásnak, minthogy kevés felügyelettel sok hátramaradás és kártól menekülhet meg.

Ha a megnyílás már megtörtént, igyekeznünk kell — mint mondani szoktuk — a bajt jóvá tenni, azaz meggyógyítani. E célból első teendő a patkót levéve, kikutatni, hogy mily foku a sértés és nem maradt-e bent szegcsont?

Ha a szeg csak nyomása által sértette az érzékeny részeket, ez esetben a szeg eltávolítása után alkalmazott hideg borogatások a bajt rövid idő alatt megszüntetik.

Ha azonban a szeg a hússal részbe hatolt, mit az azonnal kihuzott szeg véres voltáról is megtudhatunk, szükséges lesz az állatot minden munkától fölmenteni s a lob mérséklésére hideg borogatásokat alkalmazni. Az állatot, ha vízbe állíthatjuk, ez a legkönnyebb és legjobb eljárás leendő.

Ha a megnyílás régebbi vagy pedig a lobellenes eljárás kevés szorgalommal alkalmaztatott, ekkor — mint a szeglyukakból kifolyó nedv is mutatja — lobtermények jöttek létre, melyeket azonnal ki kell bocsátanunk, minthogy különben ezen körtermények a szarufészek leválását idézik elő.

A szarutalp kivágása vagy a közönséges patahántó kés-sel, melyet a kovácsok használnak, vagy pedig a pataszaggatóval történik. Ez utóbbi egy, a hegyénél lapjával görbített kés, melyet a patkó felillesztésénél is előnyösen lehet használni.

A szarutalp kivágásánál mindazon szarurész eltávolítandó, mely a hússal talpról levált, minthogy az többé vissza nem forr. A lemeztelenített talp Phosphor-oldatba áztatott kőcczel szorosán bekötve, rövid idő alatt új szaruréteggel lesz fedve.

A műténél vaskutasszal kipuhathatjuk azt is, hogy a patacsontról nem tört-e le, mely esetben a letört csontrészt el kell távolítani. Ha a szarutalpból nagyobb részt vágunk ki, szükséges lesz a patára fedeleles patkót veretni, hogy az érzékeny talp és a képződő heg-szaru a sértésektől megóvassék.

S+y.

Szőlőművelés.

Az „Erdélyi Gazda“ május havi emlékeztetője a magválasztás iránt az itt nálunk szokásban levőtől nagyban eltérőt ajánl, mint okszerűt! Ismert dolog, hogy a gazdák a már régóta szokásban levőtől nehezen bírnak megválni, kivált, ha az ujjítás okszerűsége nem indokoltatik. Ezért szükségesnek vélem, hogy az „Erdélyi Gazda“ megmagyarázná, miért nem okszerű két, vagy legfőbb három magfát a vállon és ezenkívül csapot vagy csapnak való sarokhajtást csak akkor hagyni, midőn ez által az igen felrugott szőlőtől leszállítani akarjuk, a mint ezt e vidéken tenni szoktuk?

Hasonlólag magyarázatot kíván azon tétel, melyben mondatik, hogy a Guyot-rendszerrel a megnevezett különbséggel a magfa megválasztás tekintetében épen úgy kell eljárni, mint a karikás művelésnél, mert tudom szerint a Guyot-rendszer nagyban különbözik a karikástól és a magfát tekintve, nem csak két szálnál többet nem enged, hanem ezt is nagyon kurtára tartani rendeli.

Én különben úgy a Guyot-rendszerre nézve, mint a karikás művelésnél a magfa választás iránt az általános nézettől és eljárástól eltérő felfogással vagyok. A Guyot-rendszert a hazai bujanövésű szőlőfajainkra nem alkalmazhatónak vélem. A karikás művelésnél pedig a magfát ott hagyom, ahol a magfának való legszebb hajtást találom; magától értetődik, hogy nagyon örvendve hagyom meg a vállán, ha az ottani hajtás arra való. De ha egy kitünően szebbet látok a karikán vagy annak végén, akkor a silány vállhajtást eltávolítom.

E lapnak tere nem engedi, hogy már most ezeket bővebben indokoljam, de teendém jövőben, ha szükséges lesz.

Szentgyörgyi József.

A káposzta-özöndék.

A káposzta-özöndék (*Pieris brassicae*) néha késő tavasszal oly nagy mérvben lép fel, hogy roppant pusztítást visz véghez és nem csak a zöldségfélék, hanem gyakran a gyümölcsfák, főleg almák, felette sokat szenvednek tőle.

Közönségesen azt ajánlják, hogy a zöldség közé kendert vagy foghagymát ültessünk, továbbá a keuder törmelékének elhintését is nagyon hatályosnak mondják, de Franciaországban Meaux-kertészei bodzafa (*Sambucus nigra*) ágakat tűzdelnek a főzelékfélék közé. A káposzta-özöndék előszeretettel rakja petéit ezen ágakra, a mi ha megtörtént, az összegyűjtött ágakat elégetés által semmisítjük meg.

A legjobb szer azonban — és gyümölcsfák védelmére az egyedüli — a kén alkalmazása! Ezt legcélszerűbben kisebbszerű tüzi fecskendővel lehet eszközölni, a midőn kénmájat kellő mennyiségű vízben oldunk fel. Így például 250 nagy,

almafával beállított gyümölcsöst 20 kilo kénmájjal, mely 500-szoros vízmennyiségben lett feloldva, úgy be lehetett fecskendezni és megtisztítani, hogy nemcsak a káposzta-özöndék, hanem sok más hernyó is teljesen elpusztult. Kívánatos volna ezen, a bécsi képes kertészeti lap által javasolt eljárást nálunk is megkísérteni s az eredményt köztudomásra hozni.

122. szám.

1879.

Pályázati hirdetés.

A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézetnél az 187⁹/₈₀-ik tanévre az I-ső éves tanfolyamban tizenegy állami alapítványi ösztöndíjas és kilencz szabadhely megürülvén, ezeknek betöltésére ezennel pályázat hirdetik.

Ezen helyek elnyeréséért való folyamodványok a következőleg szerelendők fel:

I. Az állami alapítványi ösztöndíjas helyeket illetőleg:

Ezen helyeket az alapítvány értelmében kizárólag a régebbi beosztás szerinti Erdély vagy kapcsolt részeiben született, iskolai tanulmányaikat sikerrel végzett, vagyontalan ifjak nyervehetik el. Az ösztöndíj áll: teljes élelmi ellátásból, az intézetbeni lakás, fűtés és világításból, a folyamodó által hozandó ágys és törülközőneműek mosatásából, esetleg ingyenes gyógykezelésből és a tanévek alatti tandíjmentességéből.

Az ezen helyekérti bélyegmentes folyamodványokhoz melléklendő:

1. Iskolai bizonyítvány legalább is 6 gymnasiumi vagy 6 real, vagy 6 polgári iskolai osztályról. Több osztályt vagy érettségi vizsgát felmutatók előnyben leendenek.
2. Keresztelő levél a születési hely és legalább betöltött 16 éves kor igazolására.
3. Szegénységi bizonyítvány.
4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, ép testalkat igazolására.

5. Szülei vagy gyámi nyilatkozat, hogy a folyamodó részére szükséges kertészeti eszközök (kés, olló, körülbelül 4 forint érték) beszereztetnek s 5 forint biztosíték érette letéttetik. E biztosíték a tanulóknak a pálya végeztével vagy egészen, vagy a ronctási érték letudásával visszaadatik.

II. Az intézeti szabadhelyeket illetőleg:

Ezen helyek élvezetében az Erdély és kapcsolt részein kívül születettek is részesülhetnek. A szabadhely áll havi 17 forint élelmi költség lefizetése mellett ugyanolyan ellátásból, mint a minőben az ösztöndíjasok részesülnek.

Az ezen helyekérti 50 krral bélyegelt folyamodványokhoz melléklendő:

1. Iskolai bizonyítvány, mint fennebb.
2. Orvosi bizonyítvány.
3. Szülei vagy gyámi nyilatkozat, hogy a folyamodóért a fentebbi szükséglet beszerzésén s a biztosítékon kívül a 17 forint havi élelmezési pénz előlegesen s a félévénkénti 10 forint tandíj pontosan fog fizettetni.

Ezen ügybeni folyamodványok f. év július 15-éig a m.

kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához Kolozs-Monostoron (u. p. Kolozsvár) benyújtandók.

Ez alkalommal egyuttal tudattatik, miszerint a tanintézetre kül-hallgatók is felvétetnek s számukra a bejelentési határidő f. év. szeptember 30-a. A tanév október hóban veszi kezdetét.

Az intézet „Értesítője“ kívánatra megküldetik.

Kolozs-Monostor, 1879 év május hó 20-án.

Vörös Sándor,
igazgató.

Vidéki gazdasági tudósítások.

H.-Oklánd, 1879 május 21.

Udvarhelymegyében a Homorod vidékén a tavaszi munka még nincsen és nem is lesz bevégezve, mert a szárazság miatt sok törökbuza maradt vetetlen, sok szántatlan föld van. Az őszi vetéseket a ragya megütötte; a gyümölcstermést a hernyó és hideg leforrázta; a marhák ára még mindig emelkedik, egyáltalában szűk termést várhatunk az idén.

Derzsi Zsigmond.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, máj. 17—máj. 24-ig. 1879.

Buza eléggé szilárd, nagy kínálat mellett, forgalom 80,000 metermázsa, ár 9:80 frt.

Rozs emelkedőben, forgalom 1500 metermázsa, ár 6:35 frt.

Árpa kevés készlet, emelkedőben, forgalom 3000 metermázsa, ár: takarmányárpa 5:30 frt, seres árpa 8:00 frt.

Zab keresettebb, forgalom — metermázsa, ár 5:60 frt.

Törökbuza nagyon szilárd, forgalom 12000 metermázsa, ár 5:05 frt.

Repece: káposzta repeze több ezer metermázsa készpénzfizetéssel 13 frtjával kelt el.

Gyapju gyenge üzlet. Eladatott 60 metermázsa közepfinom egy nyiretti 112—115 frt, 40 metermázsa báránnyapju 100—105 frt, 50 metermázsa zigaja 44—46 frt. (Árak per 56 kilogramm.) Gyárilag mosott gyapjuból az I. m. gyapjumosó részvénytársaság mintegy 45 metermázst adott el, kilonként 2:25—3:15 frtjával.

Gabona-árak:

minimum és maximum Budapest május 24	Bécs május 24.
Buza 8:30—10:25 frt	7:60—11:60 frt
Rozs 6:05—6:25 frt	7:00—7:50 frt
Árpa takarmány 5:15—5:35 frt	5:00—5:60 frt
Árpa szeszfőzésre 5:90—6:90 frt	— — —
Árpa seres — — — 8:20 frt	7:20—9:60 frt
Zab 5:55—5:75 frt	5:90—6:90 frt
Repece 12:50—13:00 frt	13:25—14:00 frt
Törökbuza 5:00—5:15 frt	5:50—6:25 frt

Budapesti marhavásár május hó 21-én. Összes felhajtás 2299 darab nagy- és 127 darab apró marha. Ebből eladatott: 32 drb. bika, 803 drb. ökör, 584 drb. vágó tehén, 114 drb. fejős tehén, 64 drb. bival, 602 drb. borju, 127 drb. bárány. — Árak: bika darabonként 90—200 frt, ökör páronként 190—425 frt, vágó tehén páronként 150—255 frt, fejős tehén darabonként 70—210 frt, bival páronként 150—210 frt, borju darabonként 10—35 frt, bárány páronként 3—5 frt. Husárak 100 kilonként: ökörhus 48—52 frt, tehénhus 47—52 frt, borjubus 46—60 frt, bivalbus 44—48 frt.

Bécsi marhavásár május hó 19-én. Összes felhajtás 3477 darab és pedig 1693 drb. magyar, 1463 drb. lengyel és 321 drb. német fajta, melyből 3354 drb. ökör, 58 drb. tehén, 53 drb. bika és 12 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 48—56 frt, lengyel 47—54 frt, német 50—57 frt, tehén 47—52 frt, bika 49—52 frt, bival 43—45 frt. Labán darabonként 112—210 frtot fizettek.

Köbányaisertésvásár május 16-án: (Az első magyar sertésbizalmi részvénytársaság jelentése.) Az üzlet a múlt héthez képest jelentékeny változás nélkül folyt le. A fel- és elhajítás egyenlő magasságban maradt, az árak ellenben kevésbé szilárdultak.

Gyulai vásár május 21. A vásáron körülbelül 20000 drb. nagyobbrészt rosszul tartott sertés volt, mi az olesó eleség árak mellett általában rossz néven vétetett. Nehány jól tartott falka gyorsan kelt el és 50—58 frttal vagyis 36—39 krral élő klgrként fizetett meg, míg más fajok 26—40 frton vagyis 34—36 kron elő klgrként adták el. Öreg, kimustrált sertés lehető sok volt felhajtvá és 29—31 kron keltek előklgrként. Vevő sok volt jelen és majd minden eladatott.

Jegyzett árak: magyar sertés nehéz 37½ kr, könnyebb 41—42 kr. Vidéki sertés — — kr, szerbiai makkolt 37½—39 kr., oláh 37½—39 kr., süldő — — — kr., netto súly kgrként. Állomány: május 16-ról maradt 80080 drb. Felhajtott: Alföldről hizott — drb., kövér 4060 drb., sovány 1240 drb., Erdélyből 350 drb., Szerbiából 3370 drb., Oláhországból 1920 drb., vidéki felhajtás 1200 drb., magyar államvasuttal 790 drb., összesen 93,040 darab. Elhajtatott: Felföldre 660 drb., Bécsbe (mult héten 910 drb.) 3870 drb., Prágába 1400 drb., Bodenbach felé 690 drb., Ruttek felé 930 drb., Mainz és Stuttgart felé 200 drb., budapesti fogyasztás 2210 drb., kültelki fogyasztás 80 drb., összesen 10080 drb. Marad állomány 82960 drb. A részvénytársaságokban 15610 drb. van elhelyezve.

Disznoszir üzlet lanyha; kész áru hordóval együtt 46½—47½ frt, május-junius havi kötésben hordó nélkül 44—45 frt.

Szalonna nagyon csekély forgalom; vidéki szalonna 39—46 frt, városiáru 41—42 frt, füstölt szalonna 47—48 forint.

Bécsi vásár május 20. Felhajtvá volt 3899 drb., üzlet élénkebb, árak nehéz 36—38:50 frt, könnyebbek 32—35 frt, süldők és lengyelek 28—31 frton keltek el 100 klgr. elősúly.

Dresdai vásár május 19. A piacon 664 drb. vidéki és 250 drb. magyar sertés volt, ezek 46 fil., amazok 42—48 fil. érték el ½ klgr.

Berlini vásár május 19. Felhajtás 6321 drb. Üzlet igen lanyha.

Bécsi sertésvásár május 20-án. Összes felhajtás 3899 darab és pedig 1062 drb. nehéz, 1309 drb. közepnehéz és 1528 drb. süldő; melyből 942 drb. magyar, 1528 drb. orosz-lengyel, 1230 drb. szerb és 199 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 36—38½ frt, közepnehéz 32—35 frt, süldő 29—39 frt, szalonna és zsir — frt. —

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS

Hirdetések.

Pénz-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre és 5000 frton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölk.

Bekebelezett terhek kifizetését szintén eszközölöm.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

(2.) (21—52.)

Hat. engedélyezett

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda.“

Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz. sajtóház.

Értekezni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.

(1.)

Figyelmeztetés.

(21—52.)

A jégüzlet ideje közeledtével felhívjuk a birtokos osztály becses figyelmét azon — eddigelé egy biztosító társaság által sem nyújtott — megközelítő előnyökre, melyeket társaságunk biztosító feleinknek felajánl.

Ugyanis azon felek, a kik várható kalászos terményeiket (a repceze kivételével) **május hó 10-ke előtt** biztosítják, minekutánna azon esetre, ha **május 25-ig bezárólag** biztosított vetéseiket fagy rongálná, a fagy által megrongált vetések biztosított értéke után **a díjakat visszakapják** és a fagy által meg nem rongált termés értéke továbbra is érvényben fenntartatik; szükséges azonban, hogy a fagy által okozott kár és annak mennyisége azonnal bejelentessék, hogy a díjvisszatérítést függelék által rendezhessük. **Május 25-ke után** jelentett fagy által okozott kár után nem térítetik díj vissza.

Továbbá, hogy társaságunk azon feleket, a kiknek terméseik (**dohány és szőlő kivételével**) a **mult 1878. évben** társaságunknál voltak biztosítva, de kárt nem szenvedtek, a mult évben fizetett tiszta díj után, ha hasonló biztosításukat jelen évben is intézetünknel eszközöltetik, **8 1/2 % díj engedményben részesíteti**, mely összeg, hivatkozással az illető mult évi kötvény számra, az idej kötvényben lesz leirandó.

Az első magyar általános biztosító társaság kolozsvári főügynöksége.

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tűzifa	marhabús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszteozse		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Décs		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogarás		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Fehérvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz.-Niklós	maj. 17	700	580	400	350	210	350	170	40	—	36
Kolozsvár	maj. 22	500	—	300	—	200	300	200	190	300	44
K. Vásárhely		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Szében	maj. 23	510	410	300	310	190	290	140	80	300	40
Megessvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-Sz.-György	maj. 19	600	580	380	320	230	400	280	150	400	42
Szamosújvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	maj. 22	450	330	307	187	160	240	120	50	260	40
Sz.-Udvarhely	maj. 20	600	400	350	—	250	330	180	50	200	40
Torda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.-Munyad		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül teljes szerint akarhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1—3 1—6 1—12 1—18 1—24 1—30 1—36 1—42 1—52									
	széri hirdetésnél									
	fizetendő forint									
19/15 v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210
5/16 v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105
4/16 v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
3/16 v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27
1/16 v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészes engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.